

Plus Interview

Van cabaretière Janneke de Bijl mag er na haar dood best even gejkant worden

Camerettenwinnares Janneke de Bijl (41): 'Mijn vriendinnen zijn in de veertig, hebben nog een huis kunnen vinden en stralen een soort berusting uit.' BEELD ANNE VAN ZANTWUJK

Waren haar eerste twee voorstellingen nog te omschrijven als verhalend cabaret, in *Doet u ook mensen?* gooit Janneke de Bijl alle theaterregisters open. Ook laat ze een rebelse kant van zichzelf zien. 'Ik lijk vanbuiten gematigd en braaf, maar zo voel ik me niet.'

Mike Peek 21 november 2023, 03:00

Dit programma is behoorlijk anders dan zijn voorgangers. Wilde u zelf opnieuw uitvinden?

“Toen ik in 2017 *Cameretten* won, werkte ik tijdens het festival met Selma Susanna. Dat vind ik een te gekke regisseur, maar ik was destijds vooral aan het stand-uppen en zij wil ook graag andere dingen zien. Het leek haar een goed idee om die stand-up eerst *verder te ontwikkelen* en later, als ik daarvan af wilde wijken, samen een voorstelling te maken. Dit is mijn derde programma, dus nu mocht het van mezelf.”

Uit andere media

Ja, ik wil elke dag een nieuwsbrief ontvangen met de belangrijkste online artikelen van 11 kranten.

voorbeeld@domain.nl

Wat stond u voor ogen?

“Ik werkte net als anders vanuit teksten en ideetjes, maar Selma kwam dan bijvoorbeeld met het plan om verhalen een beetje surrealistisch te laten. Ik zou zelf waarschijnlijk hebben doorgeschreven tot ze meer hapklaar waren. We spelen daarnaast af en toe met de vierde wand en er zitten fysieke stukken in de voorstelling. Dat is soms doodeng, maar die vrijheid wil ik steeds meer nemen. Stand-up is een heel relaxte vorm voor een kwartier, avondvullend vind ik afwisseling zelf ook fijn. De hoofdvraag waarmee ik begon is echter hetzelfde gebleven: in hoeverre kun je andere mensen of dieren redden?”

Dat thema zit ook in uw roman *Als, dan die afgelopen zomer uitkwam*.

“Het houdt me blijkbaar bezig. Wat zegt het over mij dat ik wezens wil redden? En in hoeverre is dat altruïsme of toch ook egoïsme? Dat soort vragen vind ik interessant. Volgens het ethisch egoïsme help je anderen deels uit eigenbelang, omdat jij je daar goed door voelt. Tijdens mijn studie filosofie had ik een docent ethiek die zei: oké, maar dat jij je goed voelt door iemand te helpen maakt je alsnog een beter mens dan wanneer je je goed zou voelen door iemand kwaad te doen.”

En daar bent u het mee eens?

“Ja. Ik heb lang gedacht dat ik een pleegkind in huis moest halen, want dan doe je goed. Maar ik hou helemaal niet van kinderen. Inmiddels denk ik: ik hoef niet alles in mijn eentje op te lossen. Als ik goed wil doen, mag ik best iets kiezen wat ik zelf ook leuk vind. Zoals katten opvangen. Daar ben ik minder streng in geworden.”

Het liefst zielige katten die niemand anders wil hebben.

“Ik vertel in de voorstelling over Casanova. Het asiel had op de foto's niet goed laten zien dat het een raskat is, omdat ze geen mensen wilden die voor zijn looks kiezen. Ik kwam daar aan en dacht: huh? Ik ga altijd voor projectjes waarmee je aan de slag moet, niet voor dieren die mooi liggen te zijn op schoot. Ik heb later zelfs op het punt gestaan om hem terug te brengen, maar een vriendin zei: 'Wacht nou even, die kat kan er ook niets aan doen dat hij zo knap is.' Dat is het calvinistische in mij. Ergens vind ik dat ik zo'n leuk en makkelijk beest niet verdien.”

Wordt u daarom ook liever gemeen dan lui gevonden?

Lachend: “Ik verbaas me daar zelf over, want zo ben ik helemaal niet opevoerd. Ik vind het oprecht erg als mensen denken dat ik drie keer per week optreed en overdag op de bank hangen. Dat is dus niet zo. Als ik hard heb gewerkt, mag ik best een keer uit eten, maar daarna moet ik weer door. En op vrije dagen is het eerste wat ik denk: dan kan ik de bijkeuken wel even opruimen. Ik wil altijd nuttig zijn. Misschien is het een soort bezwering. Ik ben bang dat ik niets meer zou doen als ik alles zou mogen van mezelf. Terwijl dat waarschijnlijk onzin is.”

U brengt op het podium een ode aan protestzanger Armand en zegt dat er tegenwoordig niemand meer dwars is. Bent u dat zelf dan wel?

“Je hebt nu natuurlijk de klimaatdemonstranten, maar de meesten daarvan zijn jonger dan ik. Mijn vriendinnen zijn in de veertig, hebben nog een huis kunnen vinden en stralen een soort berusting uit. Terwijl ik vroeger dacht dat we allemaal boos zouden blijven. Ik lijk vanbuiten gematigd en braaf, maar zo voel ik me niet. Ik had ooit een vakantiebaantje in een pretpark waar we van de bazen geen korte broek mochten dragen tijdens een hittegolf. Ik was woest en nam ontslag. Je zou het een autoriteitsprobleem kunnen noemen, maar ik vind dat ik in zo'n situatie gelijk heb. Dus dan is het eigenlijk geen probleem.”

U vertelt ook over de angst om niet opgeraapt te worden als u dood neervalt.

“Dat is een irrationele angst, want ik ben daar zelf niet meer bij. Maar ieder mens wil ertoe doen en hoopt stiekem dat hij onmisbaar is voor anderen. Na je dood merk je pas in hoeverre dat het geval was. Toen mijn vader stierf dacht ik: nu kan ik nooit meer verder. Na een tijdje merk je dat je toch verder kunt, want verdriet slijt. Dat is op zich mooi, maar het betekent dat mensen ook zonder jóú kunnen. Daarom hoop ik dat vrienden geen feestje maken van mijn begrafenis. Ik ben dood, dat is toch helemaal niet leuk? Er mag best even gejkant worden.”

Doet u ook mensen? is op 22 en 23 (première) november te zien in De Kleine Komedie

Lees ook

- Recensie: Bij fysiek begaafde Jawad Es Soufi mag er wel wat venijn en tempo bij
- Cabaretier Viggo Waas: 'Ik was de jongen die bij Ajax speelde, dat dwingt toch respect af'

Kunst & Media

Nieuws >

Onveilig gevoel in gemengd wooncomplex in Oost: 'Ik overwoog A4'tjes op te hangen met de tekst: weet waar je aan begint' [Plus](#)

Doc hier onze Kieswijzer voor de verkiezingen

Israël en Hamas sluiten akkoord over staakt-het-vuren en ruil gijzelaars en gevangenen

Niet zeker van je stem? Lees hier in zeven minuten wat partijen vinden van zeven belangrijke thema's [Plus](#)

Plus Interview

'Als over diversiteit nog steeds 'we moeten meer doen' wordt gezegd, is dat een beetje pijnlijk

Striprecensie

Dutch – Cowboy in De Peel: geslaagde Nederlandse variant op westernstrip Blueberry

Best gelezen >

- Nieuwe peiling voorziet politieke thriller: driestrijd VVD, GL-PvdA en PVV, NSC kan nog aanhaken
- Waarom deze wijn opeens zo populair is in Amsterdam [Plus](#)

Plus Dansrecensie

Vet aangezet dramalijn contrasteerde mooi met de meer abstracte dans

[Meer Kunst & Media](#)

Wilt u belangrijke informatie delen met Het Parool?

[Tip hier onze journalisten](#)

Algemeen

- Contact
- Privacystatement
- Abonnementsvoorwaarden
- Gebruiksvoorwaarden
- Cookiebeleid
- Privacy-instellingen
- Auteursrecht

Service

- Klantenservice
- Krant niet bezorgd?
- Mijn omgeving
- Vakantieservice
- Adverteren
- Losse verkoop

Meer Parool

- Abonneren
- Nieuwsbrieven
- Digitale Krant
- De Parool Shop
- RSS-feeds
- Android apps
- iOS apps
- Facebook
- Twitter

Navigator

- Archief

